

Το караβάκι που αγαπούσε τα Χριστούγεννα

Ένα διήγημα για το
ταξίδι της αλληλεγγύης,
της αγάπης,
των ονείρων μας.

Σε μια αυλή δημοτικού πριν από χρόνια:

- Φύγε από εδώ κλέφτη, εσύ τα έκλεψες Σπύρο, εσύ, εσύ.
- Άντε δρόμο ρε ψειριάρη, ξανθόψειρα, βρωμάνε τα ρούχα σου.
- Δεν θέλουμε χαζούς σαν εσένα στην ομάδα μας.
- Που είναι ο πατέρας σου ρε ηλίθε; Σε παράτησε ρε για αυτό δεν το έχουμε δει ποτέ μας.
- Ο Σπύρος είναι νόθος, ο Σπύρος είναι νόθος....

« Φύγε, φύγε, δρόμο, δρόμο, σπάστε τον στον ξύλο, βαράτε τον, καχα καχα καχα »

Όπου μιλάει ο συγγραφέας:

Αν μπορούσε να νοιώσει, θα νοιώθε στο ψηλό του κατάρτι τον αγέρα που κατέβαινε βαρύθυμος απ' τις βουνοπλαγιές, το χιόνι που είχε πέσει στο σκαρί του ανάλαφρο, αποβραδής. Αν μπορούσε να ακούσει, θα άκουε το τραχύ τραγούδι του Βαρδάρη σαν σπρώχνει τα παγωμένα σύννεφα σε άγνωστο ταξίδι, μακρινό. Αν μπορούσε να κοιτά θα ταξίδευε στο απέραντο γαλάζιο της ακύμαντης θάλασσας τις γλυκές μέρες του καλοκαιριού, θα κοίταε εκστατικά τα μυριάδες φώτα του ουρανού τις παγερές νυκτιές του κόσμου. Αν είχε ψυχή κι αναμετρίοταν με τον θάνατο, τότε το σκαρί του, θα απορούσε, θα ταραζούνταν ακόμα και θα τρόμαζε απ' τα μυστήρια του σύμπαντος. Τότε δεν θα 'χε αναπαμό, θα τριγυρνούσε ανάμεσα σ' αστέρια που φωλιάζουν σε αναρίθμητους γαλαξίες, θα γύρευε σε γης, σε ουρανό, σε χρώματα, σε ήχους, σε μυρωδιές ένα σημάδι, μια εικόνα, κάτι που να φανερώνει το πρόσωπο του Θεού.

Πώς να δει και πώς να νοιώσει όμως ένα μέταλλο; Ένα άψυχο κατασκεύασμα δίχως σάρκα και ψυχή είναι, που χέρι ανθρώπινο το σμίλεψε, ορυκτό που η φωτιά του έδωσε φθαρτή μορφή. Αυτή είναι μια αλήθεια που αντέχει στην πραγματικότητα, που μιλάει στην λογική και αποδέχεται το μυαλό, που ταιριάζει στην αξιέπαινη επιστήμη. Υπάρχει κι άλλη αλήθεια; Ίσως, αυτή όμως την πιστεύουν μόνο λίγοι. Είναι αυτοί που αισθάνονται πέρα από τις κοινές αισθήσεις του μυαλού και ακούνε μελωδίες μυστικές και γητεύονται απ' τα θάματα της φύσης. Αυτοί που βλέπουν τον κόσμο μας όχι μόνο όπως όλοι, αλλά και με της ψυχής το βλέμμα.

Ο χειμώνας είχε φτάσει νωρίς εκείνη την χρονιά και το πρώτο χιόνι που έπεσε αρχές Νοέμβρη σφράγισε τον ερχομό του. Ο καιρός περνούσε και τα Χριστούγεννα κόντευαν, τις τελευταίες μέρες κάτω στην πόλη στολίζονταν οι δρόμοι, τα δέντρα και οι βιτρίνες των καταστημάτων. Κάθε λίγο άναβαν και νέα πολύχρωμα φωτάκια κάπου εκεί έξω, κάποια στιγμή ήταν που έλαμπαν σε ένα διαμέρισμα του κέντρου κι άλλη που στραφτάλιζαν στην βιτρίνα ενός εμπορικού. Άλλοτε τα βλεπα που τρεμόπαιζαν σε ένα μεγάλο κήπο μιας όμορφης μονοκατοικίας στις παρυφές του λόφου. Μα ήταν και αυτά που φεγγοβολούσαν σε ένα σκοτεινό δρομάκι, στο φτωχικό ημιυπόγειο διαμέρισμα που έβαφαν με χρώμα τα σπασμένα παντζούρια, τους υγραμένους τοίχους, την ανείπωτη φτώχεια των ανθρώπων.

Αδιάκοπα ήλπιζα και περιμένα ανυπόμονα την στιγμή που θα αντίκριζα το μεγάλο γερανό. Μεριάς θα με φόρτωνε στην ράχη του φορτηγού που βρυχιόταν πάντα θυμωμένο απ' το βάρος μου σαν ξεκίναγε για την πλατεία Αριστοτέλους. Αλλά δεν θα έδινα σημασία στα νεύρα αυτού του γερο-φορτηγού, γιατί μετά από λίγο θα έρχονταν γύρω μου οι ηλεκτρολόγοι με τα κατσαβίδια και τις πένσες τους. Γρήγορα θα ανέβαιναν τα χοντρά κατάρτια και τα πανιά μου και θα συνδέονταν όλα τα καλώδια και οι λάμπες. Θα στεκόμουν περήφανο σαν την Ελλάδα, σαν την ναυτοσύνη της, απέναντι απ' το πανύψηλο χριστουγεννιάτικο δέντρο με τα χιλιάδες λαμπάκια του. Με ένα μόνο πάτημα του διακόπτη θα έλαμπα από την χαρά μου και ένα ολάκερο μήνα θα βρισκόμουν εκεί στολισμένο, ολόφωτο να βλέπω τις οικογένειες, τα ζευγάρια, όλους αυτούς που έψαχναν να ζήσουν λίγες ευτυχισμένες στιγμές κάτω από το φως μου. Ποιος ξέρει σε πόσες και πόσες φωτογραφίες θα ήμουνα τόσα χρόνια στην γιορτινή πλατεία, σκορπισμένες στα πέρατα του κόσμου.

Αργά τις νύχτες απ' το οικόπεδο μου, κοιτούσα στο βάθος τα λιγοστά φώτα της πόλης, την θάλασσα που γίνονταν στο βάθος ένα με τον ουρανό και τ' άστρα του. Η απόλυτη μοναξιά που φέρνει μνήμες, θυμόμουν τις γιορτές, την πλατεία. Σαν προχώραγε η νυχτιά κι ο κόσμος έφευγε μπορούσα και άκουγα. Άκουγα μέχρι το άλλο φέγγος τον ήσυχο παφλασμό της θάλασσας που απείχε μια ανάσα από κοντά μου. Στις ακνοφεγγιές της αυγής οι σιλουέτες των καραβιών διαγράφονταν δειλά. Τα φώτα από τις γέφυρες των πλοίων ταξίδευαν μέσα από τους ατμούς της θάλασσας αμυδρά μέχρι την πλατεία. Πίσω τους ο χιονισμένος Όλυμπος τεράστιος εμπρός τους μα και ασήμαντος κάτω απ' το βαθύ μπλε, στα πόδια της Πούλιας και τ' Αυγερινού. Ήμουν ευτυχισμένο στην πλατεία μα και τα ζήλευα κείνα τα ταξιδιάρικα θεριά που ξαπόσταιναν στον Θερμαϊκό. Ποθούσα τα ταξίδια τους στις μακρινές τις χώρες, στις μεγάλες θάλασσες. Εγώ ποτέ δεν είχα βυθίσει το σκαρί μου σ' αλμυρό νερό, μόνο της βροχής το χάδι μ' είχε ακουμπήσει. Ο ναυπηγός που με 'φτιασε δεν μου έδωσε τίποτα παραπάνω παρά ένα γερό σκαρί, δίχως καρίνα, ύφαλα και τιμόνι.

Για άλλη μια χρονιά ο κύκλος γιόμισε κι ήρθαν πάλι οι μέρες οι χαρούμενες που έφεραν τα Χριστούγεννα. Η πλατεία στολίστηκε από αμέτρητα φωτάκια, από παιχνίδια και χαρούμενα πρόσωπα. Πέρασαν και η πρωτοχρονιά και τα Θεοφάνεια κι εγώ πάντα πλάι στην άδεια αποθήκη, πάντα μοναχό μου, πάντα σκοτεινό.

Ο πρώτος χειμώνας έφερε στο κατόπι του μια άνοιξη Φλεβαριάτικη, φουριόζα. Ο Θεός άνοιξε πάλι μέσα από το λευκό της μυγδαλιάς, από το κίτρινο των φτωχολούλουδων τ' αγρού. Σαν κάθε χρόνο η πλάση στολίστηκε και γιόμισε με πράσινο και κίτρινο, με ροζ και κόκκινο, με χρώματα απaráμιλλα και ευωδιές μεθυστικές. Το γκριζωπό σκαρί μου φωτίστηκε απ' τους ανθούς, ζεστάθηκε το παγωμένο μέταλλο από την θέρμη των χρωμάτων και τα σπουργίτια μου τιβίζαν γλυκά τις μελωδίες τους. Μια τέτοια μέρα ανοιξιάτικη οι πόρτες στην άδεια αποθήκη έτριξαν με θόρυβο και άνοιξαν να μπουν τεχνίτες με τους βοηθούς τους, με τα εργαλεία και τα υλικά

τους. Δούλεψαν γρήγορα και σε λίγες μέρες ήταν όλα έτοιμα, όλα στην θέση τους. Το παλιό φουγάρο της βιοτεχνίας βάρφτηκε με σχέδια χαρούμενα και η αποθήκη χωρίστηκε ισόμετρα σε αίθουσες. Χαρούμενοι τοίχοι, πάγκοι, τραπεζάκια, καρέκλες, παιχνίδια, μοκέτες και μαξιλάρες χρωματιστές, φώτα, υπολογιστές τα πάντα ήταν έτοιμα να υποδεχθούν τα παιδιά.

Η πρώτη που αντίκρισα ήταν η Μαρία, η ειδική παιδαγωγός από την Μυτιλήνη. Εξερευνούσε τον χώρο έξω από τις τάξεις και καθώς έστριβε από το πλάι της αποθήκης έπεσε μπροστά μου. Με αναγνώρισε από την αρχή αν και όλα μου τα ξάρτια και οι φωτοσλήνες ήταν ένα άτακτο κουβάρι ριγμένο μέσα στο σκαρί. Οι φωνές και τα επιφωνήματα της, έφεραν εμπρός μου τον διευθυντή της, την κοινωνική λειτουργό, την ψυχολόγο, την σχολική νοσηλεύτρια, τους λογοθεραπευτές, τους εργοθεραπευτές και τους υπόλοιπους δασκάλους. Η αλήθεια είναι ότι ποτέ της δεν με είχε δει από κοντά, όμως θυμόταν από παιδί ακόμα τα ρεπορτάζ στην τηλεόραση από τους χριστουγεννιάτικους εορτασμούς της Θεσσαλονίκης.

- Και τόσα χρόνια είναι εδώ; Ρώτησε η Μαρία

- Ναι, δεν θυμάμαι πόσα Χριστούγεννα έχει να σολιστεί και είναι κρίμα, σίγουρα είναι πολλά τα έξοδα να κατεβεί στην πλατεία για αυτό το ξέχασαν εδώ. Ειλικρινά δεν μπορώ να σκεφτώ κάτι άλλο για αυτό το πανέμορφο καράβι απάντησε ο εργοθεραπευτής, ο Ιάκωβος. Έτσι έμαθε την ιστορία μου η Μαρία. Η εικόνα μου την λύπησε και είπε στους υπόλοιπους ότι ένα τόσο όμορφο караβάκι ήταν μεγάλο λάθος να είναι εκεί απροσπάτευτο και να σκουριάζει.

Το ειδικό νηπιαγωγείο και το δημοτικό παιδιών με αυτισμό είχαν στεγαστεί στην βιομηχανική αποθήκη. Για την Μαρία αυτή ήταν η πρώτη της χρονιά στην Θεσσαλονίκη μετά από δυο χρόνια υπηρεσίας στην Αθήνα, φρέσκια ακόμα από την σχολή, το πτυχίο στην νοηματική και την μέθοδο Braille. Της ταίριαζε αυτό το επάγγελμα, ήταν ιδιαίτερος άνθρωπος τρυφερή και συμπνετική κέρδιζε την συμπάθεια των παιδιών με το χαμόγελο, τους έδινε απλόχερα όλη την αγάπη και την προσοχή της. Με τα μάτια της μας γήτευε, φάνταζαν λες και είχαν φωλιάσει μέσα τους όλες οι ομορφιές κι όλα τα χρώματα του κόσμου. Κι γονείς την αγαπούσαν και χαίρονταν που βρίσκονταν και αυτή μαζί με τους άλλους παιδαγωγούς κοντά στα παιδιά τους, στον δύσκολο αγώνα της ζωής τους.

Από την πρώτη στιγμή που με είδε ένα όνειρο γεννήθηκε στην ψυχή της νησιώτισσας. Δύσκολο πολύ μα θα το προσπαθούσε, το είχε υποσχεθεί στον εαυτό της, σε εμένα, μα πάνω από όλα στα παιδιά της. Πρώτα έστειλε μια θαυμάσια επιστολή στον Δήμαρχο, του έγραφε τους λόγους και του ζητούσε να δωριστεί το καράβι στο σχολείο. Μετά από λίγο καιρό ο Δήμαρχος συγκινημένος από την κίνηση της, της απάντησε πως μετά την τυπική έγκριση από το δημοτικό συμβούλιο, ο δήμος το δωρίζει ευχαρίστως στο σχολείο και θα ήταν κοντά τους για ότι μπορούσε να φανεί χρήσιμος. Η Μαρία πήρε μεγάλη ικανοποίηση αλλά έμεναν πολλά να επιτύχει μέχρι να γίνει πραγματικότητα το όνειρο της. Τα χρήματα που θα χρειάζονταν ποιος ξέρει πόσα και που να τα έβρισκε; Και όχι μόνο, ένα σωρό άλλα προβλήματα έπρεπε να λυθούν πράγμα που την έκανε πολλές φορές να αμφιβάλλει, να χάνει το θάρρος της. Πολλά μεσημέρια αφού έφευγαν τα παιδιά, έρχονταν και με κοιτούσε, λογάριζε, μονολογούσε.

Με όλα αυτά πέρασε ένας χρόνος, μα δεν ήταν όπως τους άλλους, δεν ένοιωθα ούτε θλίψη, ούτε μοναξιά. Με την βοήθεια και την υπομονή της Μαρίας τα παιδιά μέσα στην αυστηρά επαναλαμβανόμενη καθημερινότητα τους σιγά σιγά, δειλά δειλά συνήθισαν να έρχονταν δίπλα μου. Τώρα πια με είχαν τραβήξει από την παλιά μου θέση. Ο δήμαρχος βοήθησε και πάλι έμοιαζα με καράβι, τα κατάρτια σηκώθηκαν ψηλά και με είχαν τοποθετήσει μπροστά στο σχολείο, πάνω μου κυμάτιζε η πιο όμορφη σημαία, η πολύχρωμη σημαία του σχολείου μας. Όλοι μα όλοι με αγαπούσαν, κάθε πρωί με καλημέριζαν οι μεγάλοι και τα παιδιά με γέμιζαν χαμόγελα και κάποιες φορές πρόφεραν δυο κοφτές λεξούλες «καράβι» «ταξίδι». Τα μικρά προσωπάκια με κοιτούσαν με τόση αγάπη που ώρες – ώρες νόμιζα ότι θα ραγίσει το σκαρί μου από την συγκίνηση. Ήταν τα πρώτα

μου Χριστούγεννα μαζί με αυτά τα υπέροχα πλάσματα όταν με στόλισαν με όμορφα χρώματα, με στολίδια από τα κεράκια τους και ζωγραφιές γεμάτες συναισθήματα. Έλαμπα από την χαρά μου, πιο πολύ κι απ' τα ηλεκτρικά φωτάκια μου.

Την Άνοιξη, ένα χρόνο μετά την γνωριμία μας η Μαρία είχε προσπαθήσει πολύ αλλά πια έβλεπε μόνο εμπόδια. Δεν ήθελε να τα παρατήσει αλλά ήταν πάνω από τις δυνάμεις της. Το όνειρο της, το μεγάλο όνειρο μας να ταξιδέψω στην θάλασσα να κάνουμε όλοι μαζί το ταξίδι της ανθρωπιάς, της αλληλεγγύης, της κατανόησης, έσβηνε. Μα σαν σβήνουν όλες οι ελπίδες, οι ελπίδες ενός αγνού αγώνα, τότε είναι στο χέρι του Δημιουργού να σκύψει πάνω από την γη, να βοηθήσει.

Όπου η ψυχή της Μαρίας αφηγείται:

Ο Σπύρος, ένας λεβέντης σαρανταπεντάρης, με όμορφα κοντοκουρεμένα ξανθά μαλλιά, πλοίαρχος του εμπορικού ναυτικού περνούσε με το αυτοκίνητο του έξω από το σχολείο. Πάνω από τονμαντρότοικο διέκρινε το ψηλό κατάρτι ενός караβιού και μια περίεργη για αυτόν σημαία που όμοια δεν είχε δει ξανά κυμάτιζε πάνω του. Αμέσως του τράβηξε την προσοχή, και αναρωτήθηκε σε τι πλεούμενο να ανήκε, τι γύρευε σε εκείνο το μέρος; Σταμάτησε να το δει, όμως βρήκε τις πόρτες κλειδωμένες και έφυγε χωρίς να μπορέσει να ρίξει ούτε μια ματιά.

Είχα πέσει σε μελαγχολία εκείνες τις μέρες, είχα ζητήσει βοήθεια από όπου μπορούσα αλλά τα προβλήματα ήταν πολλά. Πώς να γίνει πλεούμενο αυτό το σιδερένιο σκαρί. Τα χρήματα ήταν ένα εμπόδιο, αλλά δεν ήταν μόνο αυτό, χρειαζόμουν έναν άνθρωπο που να γνωρίζει, που να μπορεί να ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες, που δυστυχώς ήταν πολλές. Άδεια πλεύσης, κι ασφάλειες και μέσα προστασίας και λιμεναρχεία και ελλιμενισμός και και στην Ελλάδα της κρίσης πώς να γίνουν όλα αυτά...

Την μέρα που γνώρισα τον Σπύρο, τα παιδιά μόλις είχαν σκολάσει και εγώ καθόμουν μόνη, μπροστά στο караβάκι μας. Το αεράκι που φυσούσε είχε μια γλυκιά θαλωπή και σκόρπιζε παντού τ' αρώματα των ανθών της άνοιξης. Τα παιδιά είχαν κρεμάσει με κλωστές πάνω του τις ζωγραφιές που φτιάξαμε, τις ζωγραφιές της φύσης που ξυπνάει από τον βαθύ ύπνο του χειμώνα. Ήμουν λυπημένη που χανόταν το όνειρο μας. Όμως, ο Σπύρος περίεργος από την φύση του ήρθε πάλι για να μπορέσει επιτέλους να δει το караβάκι μας, επαγγελματική διαστροφή το είπε αργότερα. Εκεί κάτω από την σκιά του συναντηθήκαμε για πρώτη φορά και παρότι ήμασταν δυο άγνωστοι μιλήσαμε για ώρα. Στο πρόσωπο του βρήκα τον σύμμαχο που χρειαζόμουν, τον άνθρωπο που θα πραγματώνα το όνειρο.

Ανδρέας Θεοδωρίδης ναυπηγός και πλοιοκτήτης. Αυτός ο βαθύπλουτος άντρας που ξεκίνησε την ζωή του απ' το προσφυγικό φτωχόσπιτο των γονιών του σε μια παραλία κοντά στα Ν. Μουδανιά ήταν ο πρώτος εργοδότης αλλά και στην πορεία καλός φίλος του Σπύρου. Σ' αυτόν απευθύνθηκε από την πρώτη στιγμή γιατί ήξερε καλά σε ποιόν άνθρωπο μιλούσε. Και δεν έκανε λάθος σαν άκουσε από τα χείλη του Σπύρου για το όνειρο μου, για το караβάκι της αλληλεγγύης, για τα θαυμάσια παιδιά μου. Δίχως πολλά λόγια ο Ανδρέας ο Θεοδωρίδης, ο άνθρωπος που σε όλη του την ζωή δούλεψε σκυλίσια για να αναστήσει την οικογένεια του και έπειτα να τους προσφέρει ότι αυτός δεν είχε, είπε δυο λέξεις τίμιες:

«Θα το φτιάσω γερό και ταξιδιάρικο, πριν κλείσω τα μάτια μου θα αφήσω στην κοινωνία μια κληρονομιά για το όνομα μου, για αυτούς που πέρασαν και αυτούς που θα έρθουν, για όλη την φαμελιά μου. Το μόνο που ζητώ Σπύρο είναι να 'σαι ο καπετάνιος».

Κι ήξερε καλά κι αυτός, στο μυαλό του δεν υπήρχε άλλος πιο κατάλληλος για αυτό το караβάκι. Ο Σπύρος δεν γεννήθηκε στα πούπουλα. Ο πατέρας του ίσως ήταν ένας Ρώσος που η μάνα του γνώρισε στο μπαρ που δούλευε, ίσως όμως. Η μάνα του τις λίγες στιγμές που ήταν ξεμέθυστη ήταν βυθισμένη σε έναν κόσμο γκριζο και μελαγχολικό. Ένα βράδυ στα δέκα του, ο Σπύρος θυμάται πως ήρθε η μάνα του σπίτι με δυο αστυνόμους. Ήταν πιωμένη, απ' το δεξί της χέρι έτρεχαν αίματα, του έριξε μια άδεια ματιά και έπεσε στο κρεβάτι της. Το άλλο πρωί ήρθαν πάλι οι αστυνόμοι, της ζήτησαν το παιδί. Εκείνη άρπαξε στην αγκαλιά της τον Σπύρο, πέρασε αργά το χέρι της γύρω από το πρόσωπο του και έχωσε το χέρι της στα μαλλιά του, τα έσφιξε σαν να ήθελε να του βγάλει μια τούφα, «καλύτερα έτσι» του είπε και του έκανε νόημα να φύγει μαζί με τους. Πάντα θα θυμάται την ψηλή πόρτα, το γραφείο, την ευγενική κυρία με τα ξανθά καλοχτενισμένα μαλλιά και τα κόκκινα χοντρά γυαλιά. Τον ρώτησε αν ήθελε να πάει σε ένα όμορφο σπίτι που θα τον φρόντιζαν και θα έτρωγε κάθε μέρα νόστιμα φαγητά. Δέχτηκε αμέσως έτσι και αλλιώς κάθε μέρα νηστικός τριγυρνούσε στην γειτονιά με κάτι μεγαλύτερα αγόρια που όλο τον έμπλεκαν σε μπελάδες, Στο σχολείο κανείς δεν τον ήθελε τον φώναζαν ψειριάρη, κλέφτη, νόθο. Η ζωή όμως φάνηκε τίμια μαζί του και του έδωσε ότι του χρώσταγε. Πέρασε όμορφα χρόνια στο παιδικό χωριό SOS με τα άλλα αδέρφια του και την θετή μαμά τους την κυρία Βούλα. Τον αγάπησε αυτή η γυναίκα τον Σπύρο σαν τα άλλα της παιδιά στο χωριό, σαν τα πραγματικά της παιδιά τον Θανάση και τον Βαγγέλη τους καπεταναίους της. Του στάθηκε μάνα πραγματική, εκεί ήταν σαν την χρειάζονταν για το σχολείο του, σαν καίγονταν από τον πυρετό. Έξυπνο παιδί, τα πήγαινε καλά στο σχολείο και σαν μεγάλωσε και τέλειωσε το λύκειο τον έστειλε δίπλα στους καπεταναίους της και εκείνοι τον δέχτηκαν σαν αδερφό τους, τον σπούδασαν και έγινε πλοίαρχος στα εμπορικά.

Ο Θεοδωρίδης δεν χωράτεψε με την δουλειά, σαν έφεραν το σιδερένιο σκαρί στο ναυπηγείο έπιασε δουλειά αμέσως. Μόλις το είδε χαμογέλασε, θυμήθηκε την φωτογραφία στο συρτάρι του, την μόνη που είχε από Χριστούγεννα' ήταν στην Αριστοτέλους με τα εγγόνια του εμπρός σε αυτό το ολόφωτο караβί. Μα τι παράξενο, αν και έτσι ταλαιπωρημένο, με τα φωτάκια του σβηστά του έδινε την εντύπωση πως ήταν πιο λαμπερό τώρα από ότι τα Χριστούγεννα. Ωραία όλα αυτά μα τώρα το στολίδι των Χριστουγέννων πρέπει να γίνει πλεούμενο, σκέφτηκε, στην ουσία ένα μεγάλο καϊκι ήταν. Φώναζε όλους τους συνεργάτες του και κλείστηκαν στο γραφείο του για να κάνουν τα σχέδια του караβιού. Δεν ήθελε προχειροδουλειές, ήταν πολύ σημαντικό για αυτόν να γίνει ότι το καλύτερο, δίκως να υπολογίσει λεφτά, ήταν η κληρονομιά του στην πατρίδα. Μα όχι η κληρονομιά του γέρου, του πλούσιου, ήταν η κληρονομιά του προσφυγόπουλου και των προγόνων του που πάλεψαν σκληρά να αναστηθούν σ' αυτά τα χώματα, σ' αυτά τα γαλανά νερά.

Πάνω από την Θεσσαλονίκη οι γλυκές μυρουδιές της άνοιξης και το θερμό χάδι του ήλιου συνταιριαζόταν με την απαλή ακλή της ατμόσφαιρας και τόνιζαν το μεγαλείο των ημερών του Αγίου Πάθους. Το ναυπηγείο ήταν ανοικτό αυτήν την Μεγαλοβδόμαδα, πρώτη φορά που συνέβαινε αυτό. Το είχε έθιμο απaráβατο να μην σηκώνει ούτε κατσαβίδι τέτοιες μέρες, μα το караβάκι των Χριστουγέννων όπως το είχαν βαφτίσει έπρεπε να είναι έτοιμο για την Λαμπρή και ο Χριστός σίγουρα θα του το συγχωρούσε. Ο κ. Θεοδωρίδης είχε προτείνει το πρώτο ταξίδι του караβιού, η πρώτη πλεύση να γίνει τα μεσάνυχτα, στην Ανάσταση. Είχε τον βαθύ συμβολισμό του αυτό κατά τον ναυπηγό. Συνήθιζε να λέει πως η θυσία του Νυμφίου στον σταυρό είναι η μεγαλύτερη πράξη αγάπης. Η Ανάσταση του Χριστού είναι μια νέα αρχή, μια νίκη όχι μόνο κατά του θανάτου αλλά και κάθε δεινού της ανθρωπότητας. Ευτυχώς τουλάχιστον τα εργαλεία είχαν σιγήσει, είχαν σβήσει τα φλόγιστρα του οξυγόνου, είχαν προλάβει να κάνουν όλες τις σιδεροδουλειές και τώρα απέμεναν μόνο κάποιες τεχνικές λεπτομέρειες και το τελευταίο στρώμα βαφής.

Την Μ. Παρασκευή όλα ήταν έτοιμα, το караβάκι, ο εξοπλισμός, οι άδειες του, όλα στην εντέλεια. Σε όλη την χώρα, στα νησιά, στους κάμπους, στα ψηλά βουνά, από τις πόλεις μέχρι τα πιο μακρινά

χωριά οι καμπάνες χτυπούσαν αργά, οι ήχοι τους μακρόσυρτοι, γεμάτοι από κατάνυξη και μελαγχολία. Οι χριστιανοί, ανθρώπινα ποτάμια κι έρρεαν στους μυρωμένους επιτάφιους που είχαν αποβραδίζοντας στολίσει κορίτσια με όλης της γης τα χρώματα. Φέτος όμως στην ψυχή την δική μου μόνο η ελπίδα και η ευτυχία είχαν θέση. Όταν ο Σπύρος ήρθε να με πάρει δεν έβλεπα την ώρα να φτάσουμε στο ναυπηγείο. Όταν στάθηκα εμπρός στο караβάκι μας δεν πίστευα στα μάτια μου, δάκρυα χαράς και μια απέραντη ευγνωμοσύνη για όλους αυτούς τους ανθρώπους που εργάστηκαν, με πλημμύρισαν.

Όπου η ψυχή του Σπύρου αφηγείται:

Το απόγευμα του Μ. Σαββάτου λίγο πριν σουρουπώσει ξέσπασε μια απρόσμενη καταιγίδα με δυνατούς ανέμους. Βάσταξε για λίγη ώρα και αφού ο Θεός ξέπλυνε με τον θυμό Του τις αμαρτίες του κόσμου σαν τώρα θυμάμαι που μας το έλεγε ο παπά Φώτης ο γέροντας ιερέας στο παιδικό χωριό, ο καιρός ηρέμησε απότομα. Σαν έγινε αυτό οι γλάροι σηκώθηκαν κι έκρωζαν χαρούμενα, πάνω από τα κεφάλια μας. Μέσα στο караβάκι μας ήμασταν καλά προφυλαγμένοι απ' τον καιρό στην μαρίνα του ναυτικού ομίλου, πλάι στο θαλασσινό εκκλησάκι του Αι Νικόλα. Ο Θεοδωρίδης είχε κάνει καταπληκτική δουλειά, μετέτρεψε το κούφιο σκαρί σε ένα πανέμορφο ιστιοφόρο, το караβάκι των Χριστουγέννων στην αγέρωχη «Αργώ», έτοιμοι όλοι μας για μια νέα εκστρατεία, όχι για πόλεμο μα μια εκστρατεία για την αλληλεγγύη ...

Σαν φάνηκαν τ' αστέρια δεν υπήρχε ίχνος συννεφιάς, μόνο το θαλασσινό αγέρι να φουσκώνει πρίμα τα πανιά. Αργά το βράδυ τα αυτοκίνητα είχαν σταματήσει να κινούνται κι δρόμοι της πόλης είχαν πλημμυριστεί από τα πλήθη των ανθρώπων που κατέβαιναν προς τις εκκλησίες για την Ανάσταση. Χαρούμενα πρόσωπα, το καθένα είχε την χαρά του, εγώ τους δικούς μου λόγους ευτυχίας. Σκεφτόμουν φέτος τον εαυτό μου, πόσο τυχερός ήμουν. Πέρυσι το Πάσχα τέτοιες μέρες είχαμε πιάσει με το τάνκερ σε ένα μεγάλο λιμάνι στην κεντρική Ιάβα, Σέμαραγκ λέγονταν. Εκεί στα ξένα, ένας ξένος ανάμεσα σε ξένους, πόσο μου έλειπε η Ελλάδα, το φως, η άνοιξη της. Είχα βαρεθεί να ταξιδεύω στις εσοκατιές του κόσμου και να μην έχω τίποτα να προσμένω, μια γυναίκα, ένα παιδικό χαμόγελο να με περιμένει πίσω στην πατρίδα. Αυτό το Πάσχα όμως είχα δίπλα μου την Μαρία, αυτήν την υπέροχη κοπέλα, πόσο ταιριάζαμε. Για το τώρα είχαμε ένα σκοπό και του είχαμε δοθεί ολότελα, μα εγώ, εγώ ήλπιζα και για το κοινό μας μέλλον...

Από τις 11.00 όλη η περιοχή γέμισε από κόσμο. Γονείς απ' το σχολείο μας τώρα πια ήταν και δικό μου, με τα παιδιά μας που έλαμπαν από ευτυχία για το καράβι τους, για την σημαία τους που θα γινόταν και η σημαία όλων των παιδιών του κόσμου. Είχαν έρθει όμως και άλλα παιδιά μικρά και μεγάλα που βρίσκονταν στην Θεσσαλονίκη για το έτος της νεολαίας. Ήταν από δημοτικά και γυμνάσια και λύκεια. Όλοι εκεί να δουν πως η αγάπη από την καρδιά της δασκάλισσας Μαρίας έφτασε να μεταμορφώσει το παρατημένο караβάκι των Χριστουγέννων στο ιστιοφόρο της ελπίδας, της αλληλεγγύης, της αγάπης.

Είχαμε βγει από ώρα έξω στον κόλπο στα ανοιχτά, σε σημείο που δεν μας έβλεπε το πλήθος. Η Αργώ σήμερα είχε πάνω της τρεις καπετάνιους, μαζί μου και τα αδέρφια μου ο Θανάσης και ο Βαγγέλης που τόσο πολύ σεβόμουν. Αδέρφια όχι από αίμα, μα από ψυχή, μεγάλη η τιμή που ήρθαν μαζί μας. Εκεί και ο κ. Θεοδωρίδης το προσφυγόπουλο από την Μικρά Ασία. Δακρυσομένο κρατούσε από το ένα του μπράτσο την κόρη του την Ελευθερία και από το άλλο την Μαρία που είχε

αγαπήσει σαν δεύτερη θυγατέρα του, όλο αυτόν τον καιρό. Στην ησυχία της νυχτιάς ο ηλικιωμένος άντρας μέσα από δάκρυα χαράς, κοιτούσε μια την πανέμορφη Σαλονίκη που όπως λέει ο Καββαδίας, «της πρέπει το καράβι» και μια σήκωνε το βλέμμα του στα αστέρια εκεί που περήφανοι τον έβλεπαν οι παππούδες και οι γονείς του, η πολυαγαπημένη του γυναίκα. Δόξα τω Θεό η περιουσία του ήταν πολύ μεγάλη, είχε αποφασίσει να φτιάξει ένα καινούργιο σχολείο για τα παιδιά με ειδικές ικανότητες και ότι άλλο μπορούσε θα το έκανε μέχρι να κλείσει τα μάτια του, μέχρι να φτάσει κι αυτός στα αστέρια.

Η Ανάσταση ήρθε, ήρθε με πάταγο, με κρότους και με λάμπεις, με φως ελπίδας και χαμόγελα, πολλά χαμόγελα. Το караβάκι μας εμφανίστηκε πίσω απ' το εκκλησάκι κατάφωτο με την κόρνα του να ηχεί μακρόσυρτα, γιορταστικά. Φτάσαμε ανάμεσα στο «Χριστός Ανέστη», το Άκτιστο Φως και τις θορυβώδεις λάμπεις των πυροτεχνημάτων. Όλοι μας χαιρετούσαν, ζητωκραύγαζαν για την «Αργώ» για τις μεγάλες ζωγραφιές που ήταν στολισμένα τα πανιά και γύρω γύρω όλο το σκαρί. Η Αργώ τους ένωνε, ένωνε τις φωνές, τις ψυχές, τους ανθρώπους. Τα παιδικά πρόσωπα φωτιζόνταν και έβλεπες παιδιά που δεν μπορούσαν να σηκωθούν από τ' αμαξίδια τους μα φάνταζαν ότι στέκονταν πιο ψηλά από όλους, παιδιά που δεν άκουγαν, δεν μίλαγαν μα τα μάτια τους πετούσαν σπιθές ελπίδας, παιδιά που δεν μπορούσαν να δουν, μα ένιωθαν την Αργώ σε όλο της το μεγαλείο σαν να την έβλεπαν εμπρός τους.

Πάνω στην άμμο εμπρός στην ακροθαλασσιά οι συνάδερφοι της Μαρίας είχαν τοποθετήσει μικρά караβάκια, τις μικρογραφίες της «Αργώ» Τα παιδιά άφησαν τους γονείς τους και ήρθαν να πάρουν στα χέρια τους από ένα караβάκι, να το αφήσουν πάνω στον αφρό δίνοντας μια υπόσχεση.

Σαν ξημέρωσε η Λαμπρή γύρω από την Αργώ, διάσπαρτα στον κόλπο, αμέτρητα ξύλινα караβάκια κουβάλαγαν στο σκαρί τους λίγους στίχους και την υπόσχεση των παιδιών που θα κυβερνούν το αύριο. Μια υπόσχεση αγάπης και ανθρωπιάς και αλληλεγγύης...

*Στ' αεράκι το ελαφρύ θα ανοίξουμε της
Ανοιξης το ολάνθιστο πανί*

*Πίσω μας η γη θα χαιρετεί με το χαμόγελο
της μάνας*

*Τα πέλαγα στις γης τα πέρατα, με γιασεμιά
της θάλασσας θα είναι στολισμένα*

*Με το καράβι των ονείρων μας θα πλέουμε
στα γαλανά νερά τους*

*Μοναχικό παιδί του κόσμου εγώ, με ένα
χαμόγελο γλυκό*

Εσέ θα καρτερώ, στου караβιού την πλώρη.

Με την δύναμη της αγάπης ένα παρητημένο στολίδι που ποτέ δεν θα ταξίδευε στις θάλασσες, πραγματοποιήσε το όνειρο του με την σημαία της αλληλεγγύης. Ένα απόκληρο παιδί που μεγάλωνε δίχως φροντίδα και στο τέλος θα κατέληγε άλλη μια θλιβερή ιστορία, έγινε καπετάνιος. Οι δυο τους όργωσαν τις θάλασσες, έφτασαν σε πόλεις και χωριά θαλασσινά και έφεραν παντού το μήνυμα της ανθρωπιάς, του σεβασμού, της κατανόησης, της διαφορετικότητας. Μια αγαπημένη οικογένεια θα συντρόφευε την «Αργώ» στα ταξίδια της για πολλά πολλά χρόνια, ήταν η οικογένεια της Μαρίας και του

Σπύρου. Το караβάκι αυτό ήταν στα αλήθεια ένα μεγάλο μυστήριο, λες και ήταν ζωντανό, λες και είχε ψυχή, αγαπήθηκε και έστειλε το μήνυμά του μακριά πολύ μακριά. Σίγουρα ήταν ξεχωριστό γιατί μέσα στο σκαρί του είχε κάτι από την ψυχή όλων των ανθρώπων που τ' αγαπήσαν, από την υπόσχεση ανθρωπιάς που όλοι έδωσαν μπροστά του.

Αφιερωμένο:

Στην Ελευθερία Ρούσσου την εκπαιδευτικό που με το μεράκι και την αγάπη της στόλιζε τις ζωές των παιδιών.

Σε όλα παιδιά των ειδικών σχολείων. Στους εκπαιδευτικούς και το προσωπικό τους.

Σε όλα τα παιδικά χωριά SOS και στον αείμνηστο ιδρυτή τους Hermann Gmeiner.

Στον Μάρκο που σαν μεγαλώσει εύχομαι να γίνει σαν τον Σπύρο.

Τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μου στην διευθύντρια του ειδικού δημοτικού σχολείου Θεσσαλονίκης για παιδιά με αυτισμό, την κυρία Αλεξάνδρα Ευαγγέλου για τις πληροφορίες που μου παρείχε και την αμέριστη υποστήριξη της για την υλοποίηση του ονείρου που προέκυψε μέσα από αυτό το διήγημα. Το όνειρο μας είναι η τοποθέτηση του χριστουγεννιάτικου караβιού της πλατείας Αριστοτέλους σε μια πλατεία της Θεσσαλονίκης και ο στολισμός του όλο τον χρόνο με έργα παιδιών με θέμα την κάθε λογής διαφορετικότητα τους και την αρμονική συμβίωση τους, σε μια κοινωνία που σέβεται και διδάσκει την διαφορετικότητα. Αυτό το όνειρο περνάει μέσα από όλα τα σχολεία και χρειάζεται την υποστήριξη και την συμπαράσταση όλων των εκπαιδευτικών μας. Τα караβάκι μας θα συμβολίζει το ταξίδι της διαφορετικότητας των παιδιών, το ταξίδι της αλληλεγγύης, το ταξίδι για έναν καλύτερο κόσμο, ένα καλύτερο αύριο.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην Δέσποινα Καρυτίδου συνοδό του ειδικού δημοτικού σχολείου Θεσσαλονίκης για παιδιά με αυτισμό.

Τις θερμές ευχαριστίες μου στον εξαιρετικό φίλο μου Ντίνο Παπασπύρου που για ακόμη μια φορά ομόρφυνε το διήγημα με τις υπέροχες ζωγραφίες του.

Οι πίνακες:

1. ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-81, Ιστοφόρο στον Θερμαϊκό, τέμπερα, 39X29 εκ., 2013, Κωδ. 1101
2. ΤΟΠΙΑ-227, ΒΡΑΧΝΑ ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΟΜΙΧΛΗ
3. ΤΟΠΙΑ-12, Αμυγδαλιά
4. ΤΟΠΙΑ-179, Τοπίο Χαλκιδικής, τέμπερα, 12X12 εκ., 2011
5. ΓΥΝΑΙΚΑ-16, Μυρτώ αντικρύ του πελάγους, τέμπερα, 30X21.5 εκ., 2012, Κωδ. 980 (Τμήμα πίνακα)
6. ΤΟΠΙΑ-76, Ιστοφόρο στον Θερμαϊκό, Τέμπερα, 31.5X49 εκ., 1998

Απρίλιος 2014

Α. Δ.Ε. ΒΑΛΜΑΣ